

การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน
ด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านเกษตรกรรม
(แบบรายงาน OEHP เกษตรกรรม)

และสรุปผลการพัฒนาการบันทึกข้อมูลการเจ็บป่วยหรือ
เสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)
ของหน่วยบริการสุขภาพ

จังหวัดนครปฐม

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม ได้จัดทำรายงานข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านเกษตร (OEHP) ปี พ.ศ. 2563 เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ปี 2563 ได้กำหนดเร่งรัดการดูแลสุขภาพเกษตรกรและประชาชน ผ่านประเด็นการจัดการภัยคุกคามความมั่นคงทางสุขภาพ “ยุติการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่มีอันตรายสูง 3 ชนิด ภายในปี พ.ศ. 2563” ซึ่งเป็นสารกำจัดวัชพืช 2 ชนิด ได้แก่ พาราควอต และไกลโฟเฟสเฟต สารกำจัดแมลง 1 ชนิด ได้แก่ คลอร์ไพริฟอส ซึ่งสารทั้ง 3 ชนิด มีชื่อทางการค้า เช่น กรัสม็อกโซน ราวด์อัฟ สปาร์ค คลอร์ไพริฟอส เป็นต้น โดยมีการกำหนดมาตรการเพิ่มเติมการเฝ้าระวัง การได้รับสารพิษทางการเกษตร จากการรายงานการเจ็บป่วย หรือเสียชีวิตด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช T60 โดยกำหนดให้หน่วยบริการทุกระดับต้องรายงานการเจ็บป่วย หรือเสียชีวิตด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช T60 รายเดือน ตามตัวชี้วัดที่ 16 : ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environment Health Profile : OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (T60)

ในการดำเนินงานของจังหวัดนครปฐม ในการเฝ้าระวังป้องกันโรคและภัยสุขภาพที่เกิดจากสารเคมีทางการเกษตร โดยพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง เช่น การเตรียมข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม : Occupational and Environment Health Profile (OEHP) ด้านการเกษตร กระบวนการรวบรวมข้อมูลที่ต้องดำเนินการโดยขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง (นอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข) โดยสามารถรวบรวมข้อมูลพื้นฐานได้ ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ จำนวนประชากรเกษตรทั้งหมด ที่แยกออกเป็นประเภทการเพาะปลูก พื้นที่การเพาะปลูก ปริมาณสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร ข้อมูลผลการคัดกรองความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร (นบก. 1-56 และ ผลการคัดกรองความเสี่ยงด้วยกระดาษ Reactive paper) และ อัตราป่วยที่มีสาเหตุของการป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร รหัส T60.0-T60.9 โดยพบว่า ข้อมูลในแต่ละส่วนไม่มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งควรมีการเพิ่มข้อมูลด้านอื่นๆ ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น เช่น ข้อมูลการสำรวจการใช้สารเคมีในครัวเรือน (อสม.ออนไลน์ ครั้งที่ 1 -2) ซึ่งจะทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆได้มากขึ้น และนำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

สำหรับโอกาสในการพัฒนาในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม : Occupational and Environment Health Profile (OEHP) ด้านการเกษตร ในปีถัดไป ควรพิจารณาประสานข้อมูลในส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ เช่น ข้อมูล จำนวนพื้นที่เพาะปลูกพืชกับการเจ็บป่วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช (T60) จำแนกตามอำเภอ และพัฒนาข้อมูล และเชื่อมโยงข้อมูล เช่น ข้อมูลการสำรวจการใช้สารเคมีในครัวเรือน (อสม.ออนไลน์ ครั้งที่ 1 -2) และข้อมูลการเจ็บป่วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช (T60) จำแนกตามอำเภอ เพื่อประโยชน์ในการวางแผน/ออกมาตรการการยุติสารเคมีทางการเกษตรในระดับพื้นที่ต่อไป

กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม
สิงหาคม 2563

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)”

ความเป็นมา

ข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม : Occupational and Environment Health Profile (OEHP) ด้านการเกษตร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม ได้จัดทำขึ้นในระหว่างเดือนตุลาคม 2562 ถึง สิงหาคม 2563 โดยได้รับความร่วมมืออนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานราชการต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัด รวมถึงเครือข่ายสาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และอาชีวอนามัย จากหน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับในจังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ การสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์ เชื่อมโยง แปรผล จัดทำข้อมูลสถานการณ์ และสภาพปัญหาด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสาเหตุสารเคมีทางการเกษตรเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็น แนวทางการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหาด้านสารเคมีเกษตร และนำไปสู่การใช้ข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการ / ออกมาตรการการยุติสารเคมีในระดับจังหวัด โดยผ่านกลไกมติประชุมคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครปฐม ต่อไป

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม ขอขอบคุณเครือข่ายเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และคณะเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด จัดหางานจังหวัด ประกันสังคมจังหวัด ฯลฯ ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการ และให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม : Occupational and Environment Health Profile (OEHP) ด้านการเกษตร ฉบับนี้ขึ้น โดยผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านการเกษตร อนึ่งหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับ เพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนาให้ทันสมัย เข้ากับสถานการณ์ และเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ต่อไป

กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม
สิงหาคม 2563

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อนำข้อมูลทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องทางด้านเกษตรกรรม เช่น ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการใช้สารเคมีทางการเกษตรและข้อมูลการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ให้นำมาวิเคราะห์และจัดทำเป็นข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลสถานการณ์ สำหรับใช้ในการวางแผนและเฝ้าระวังสุขภาพประชาชน
- 2) เพื่อใช้ข้อมูลด้านเกษตรกรรม เป็นข้อมูลนำเข้าในการออกมาตรการยุติสารเคมีทางการเกษตร ผ่านกลไกคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ใช้การรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสถิติจังหวัด รายงานจาก สำนักงานจังหวัด ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ สำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับ ข้อมูลจากระบบ HDC กระทรวงสาธารณสุข

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. สามารถนำข้อมูลทางด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องทางด้านเกษตรกรรม ใช้ในการวางแผนและเฝ้าระวังสุขภาพประชาชน ประเด็นการยุติสารเคมีทางการเกษตร
2. สามารถใช้ฐานข้อมูลอาชีวอนามัยด้านเกษตรกรรม เป็นข้อมูลนำเข้าในการออกมาตรการยุติสารเคมีทางการเกษตรผ่านกลไกคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัดได้ในปี พ.ศ.2564

**บทที่ 2 สรุปผลการดำเนินงาน และข้อมูลการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้าน
 เกษตรกรรม (Occupational and Environmental Health Profile : OEHP เกษตรกรรม) และ
 สรุปภาพรวมข้อมูลรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60) ใน
 ระดับพื้นที่**

หมายเหตุ : โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก “ไฟล์ชุดข้อมูลสถิติพื้นฐานด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม” ที่พื้นที่ของท่านได้จัดทำขึ้น ร่วมกับข้อมูลรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60) ในระดับพื้นที่

1. ข้อมูลด้านเกษตรกรรมของจังหวัดนครปฐม

ข้อมูลสถานการณ์การจัดซื้อสารเคมีเพื่อใช้ในการเกษตรในพื้นที่จังหวัดนครปฐมเมื่อเปรียบเทียบกับเขตสุขภาพที่ 5

จากฐานข้อมูลการจัดซื้อสารเคมีของ ธกส. ของเขตสุขภาพที่ 5 ปี 2559 พบว่า จังหวัด นครปฐม มีจำนวนการซื้อสารเคมีประเภทกำจัดแมลง และสารกำจัดวัชพืช มากที่สุดในเขตสุขภาพที่ 5 รายละเอียดตามตารางที่แสดงดังต่อไปนี้

ตารางแสดงข้อมูลการจัดซื้อสารเคมีเพื่อใช้ในการเกษตร ของเขตสุขภาพที่ 5 ในปี พ.ศ. 2559

	เคมีภัณฑ์	สารกำจัดแมลง	สารกำจัดวัชพืช	ฮอร์โมนพืช /สารป้องกันโรคพืชอื่นๆ
ราชบุรี	3,029.00	938,097.00	9,021.00	7,916.00
กาญจนบุรี	643,314.00	30,728.00	29,420.00	16,440.00
นครปฐม	2,400.00	8,624.00	16,392.00	5,775.00
ประจวบคีรีขันธ์	40,753.00	2,137.00	21,788.00	12,543.00
เพชรบุรี	1,048.00	6,913.00	5,060.00	9,461.00
สมุทรสงคราม	-	-	400.00	-
สมุทรสาคร	38.00	647.00	19.00	5.00
สุพรรณบุรี	241,236.00	13,027,756.00	684,071.00	233,178.00
รวม	931,818.00	14,014,902.00	766,171.00	285,318.00

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

(Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีกรรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)”

ครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม จำนวน 50,758.00 ครัวเรือน (ตามทะเบียนบ้าน)

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	12,199.00	24.03
56 - 65 ปี	12,226.00	24.09
46 - 55 ปี	14,597.00	28.76
36 - 45 ปี	8,025.00	15.81
26 - 35 ปี	3,274.00	6.45
18 - 25 ปี	437.00	0.86
รวม	50,758.00	100.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	46,055.00	90.73
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	4,703.00	9.27

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

ครัวเรือนเกษตรกร 50,758.00 ครัวเรือน สมาชิกในครัวเรือน 86,563.00 คน โดยเฉลี่ย 1 ครัวเรือน จะมีสมาชิก 1.71 คน

1. การเป็นสมาชิกองค์กร

สมาชิกองค์กร	ครัวเรือน
สหกรณ์ภาคการเกษตร	876.00
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	51.00
กลุ่มเกษตรกร	419.00
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	727.00
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	104.00
กลุ่มยุวเกษตรกร	11.00
วิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	150.00
สมาคม/สหพันธ์	84.00
อาสาสมัครเกษตร	78.00
กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน	355.00
ธ.ก.ส.	16,792.00
อื่นๆ	7,946.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

2. การถือครองที่ดินเพื่อการเกษตร

ครัวเรือน	พื้นที่ถือครอง (ไร่)	พื้นที่ถือครองเฉลี่ย (ไร่/ครัวเรือน)
37,330.00	398,563.00	9.77

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีพและสิ่งแวดล้อม

(Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)”

2.1 ลักษณะการถือครองที่ดิน *

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	19,371.00	171,335.00
เช่า	14,662.00	203,857.00
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	6,776.00	23,371.00
รวม **	37,330.00	398,563.00

หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

3. การประกอบกิจการทางการเกษตร

3.1 ปริมาณการปลูกข้าวนาปี

ที่	อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	เมืองนครปฐม	731.00	10,178.00	10,173.00
2	กำแพงแสน	2,135.00	23,064.00	23,059.00
3	นครชัยศรี	1,678.00	31,203.00	31,197.00
4	ดอนตูม	1,167.00	16,878.00	16,877.00
5	บางเลน	7,075.00	142,953.00	142,836.00
6	สามพราน	325.00	5,727.00	5,725.00
7	พุทธมณฑล	679.00	11,842.00	11,841.00
	รวม	13,687.00	241,845.00	241,708.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

3.2 ปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ที่	อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	เมืองนครปฐม	1.00	1.00	1.00
2	กำแพงแสน	2.00	4.00	4.00
3	นครชัยศรี	0.00	0.00	0.00
4	ดอนตูม	0.00	0.00	0.00
5	บางเลน	1.00	1.00	1.00
6	สามพราน	0.00	0.00	0.00
7	พุทธมณฑล	0.00	0.00	0.00
	รวม	4.00	6.00	6.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

3.3 ปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง

ที่	อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	เมืองนครปฐม	0.00	0.00	0.00
2	กำแพงแสน	2.00	14.00	14.00
3	นครชัยศรี	0.00	0.00	0.00
4	ดอนตูม	0.00	0.00	0.00
5	บางเลน	0.00	0.00	0.00
6	สามพราน	0.00	0.00	0.00

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดที่มีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีพและสิ่งแวดล้อม

(Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกร และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)”

7	พุทธมณฑล	0.00	0.00	0.00
รวม		2.00	14.00	14.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

3.4 ปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน

ที่	อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	เมืองนครปฐม	100.00	1,314.00	1,314.00
2	กำแพงแสน	513.00	6,746.00	6,746.00
3	นครชัยศรี	1.00	36.00	36.00
4	ดอนตูม	2.00	7.00	7.00
5	บางเลน	0.00	0.00	0.00
6	สามพราน	0.00	0.00	0.00
7	พุทธมณฑล	0.00	0.00	0.00
รวม		614.00	8,103.00	8,103.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

3.5 ปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน

ที่	อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	เมืองนครปฐม	6.00	111.00	111.00
2	กำแพงแสน	6.00	45.00	45.00
3	นครชัยศรี	0.00	0.00	0.00
4	ดอนตูม	0.00	0.00	0.00
5	บางเลน	1.00	16.00	16.00
6	สามพราน	6.00	134.00	134.00
7	พุทธมณฑล	0.00	0.00	0.00
รวม		19.00	306.00	306.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

3.6 ปริมาณการปลูกยางพารา

ที่	อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	เมืองนครปฐม	0.00	0.00	0.00
2	กำแพงแสน	4.00	21.00	20.00
3	นครชัยศรี	0.00	0.00	0.00
4	ดอนตูม	0.00	0.00	0.00
5	บางเลน	0.00	0.00	0.00
6	สามพราน	1.00	3.00	3.00
7	พุทธมณฑล	0.00	0.00	0.00
รวม		5.00	24.00	23.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

ตาราง 11.7 เนื้อที่เพาะปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จำแนกตามชนิดของไม้ผลและไม้ยืนต้น ปีเพาะปลูก 2560

ชนิดของไม้ผลและไม้ยืนต้น	เนื้อที่เพาะปลูก	เนื้อที่เก็บเกี่ยว	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่
--------------------------	------------------	--------------------	--------------	--------------------

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีพและสิ่งแวดล้อม

(Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)”

	(ไร่)	(ไร่)		(กก.)
กล้วยน้ำว้า	6,165	5,504	12,067	2,170
ชมพู่	6,793	6,232	19,345	2,020
ฝรั่ง	12,750	12,479	19,220	1,620
มะม่วง	10,072	6,846	10,735	1,400
มะพร้าวอ่อน	5,837	4,754	10,776	1,990
มะพร้าวแก่	3,008	2,586	4,812	2,030
มะนาว	6,387	3,900	1,038	1,200
กล้วยหอม	406	286	425	1,390
ส้มโอ	10,160	2,377	1,191	1,040
ลำไย	1,244	1,017	1,241	1,000
ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม				

4.แหล่งน้ำที่ใช้ทางการเกษตร

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ครัวเรือน	ร้อยละ
แหล่งน้ำของตนเอง	719.00	3.17
บ่อน้ำตื้น	409.00	55.80
บ่อน้ำบาดาล	164.00	22.37
สระน้ำ	160.00	21.83
แหล่งน้ำสาธารณะ	21,938.00	96.83
บ่อบาดาล	18.00	0.08
หนอง/สระ	730.00	3.20
คลองชลประทาน	20,544.00	90.09
แม่น้ำ	1,513.00	6.63

หมายเหตุ : ข้อมูลจำแนกตามที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน

: กรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ 30 เมษายน 2562

ข้อมูลวิสาหกิจชุมชน

จังหวัดนครปฐม มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนภาคการผลิต ที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตรปี 2562 จำนวน 387 กลุ่ม อำเภอบางเลนมีวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด รองลงมาคืออำเภอกำแพงแสน

ตารางที่ จำนวนวิสาหกิจชุมชนภาคการผลิตที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2562

ลำดับ	ประเภทการผลิต	เมืองนครปฐม	กำแพงแสน	นครชัยศรี	ดอนตูม	บางเลน	สามพราน	พุทธมณฑล	รวม
1	การผลิตพืช	13	18	11	16	32	11	8	109
2	การผลิตปศุสัตว์	4	8	1	0	3	0	0	16

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม

(Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)”

3	การผลิตประมง	7	2	0	2	4	0	0	16
4	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	11	10	4	16	14	17	10	83
5	ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	2	2	2	0	3	0	1	10
6	เครื่องจักสาน	1	2	2	2	4	1	2	14
7	ดอกไม้ประดิษฐ์	1	0	1	0	1	1	0	4
8	เครื่องจักรกล	1	0	1	0	0	0	0	2
9	ของชำร่วย / ของที่ระลึก	0	1	4	1	1	0	3	10
10	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	2	2	2	2	6	2	0	16
11	เครื่องตีหม	2	4	2	3	3	3	1	19
12	เครื่องประดับ/อัญมณี	0	0	0	0	1	0	0	1
13	เครื่องไม้/เฟอร์นิเจอร์	1	1	0	0	1	0	0	3
14	เครื่องหนัง	0	3	0	0	0	0	1	4
15	การผลิตปัจจัยการผลิต	12	3	1	4	4	7	4	34
16	เครื่องขึ้น	0	1	0	1	1	0	0	3
17	สิ่งประดิษฐ์จากโลหะ	0	1	0	0	0	0	0	1
18	การผลิตสินค้าอื่นๆ	3	10	6	2	11	6	3	41
	รวม	60	69	38	49	90	48	33	387

ที่มา กรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2562

ข้อมูลสถานที่จำหน่ายสารเคมีทางการเกษตร

จังหวัดนครปฐม มีร้านจำหน่ายสารเคมีทางการเกษตรจำนวน ๓๖๑ ร้าน และอำเภอบางเลน มีร้านสารเคมีทางการเกษตรมากที่สุด จำนวน ๑๐๐ แห่ง รองลงมาอำเภอกำแพงแสนและอำเภอเมืองนครปฐม จำนวน ๖๑ แห่ง รายละเอียดดังตารางที่ ๑๒

จำนวนร้านสารเคมีทางการเกษตร ปี ๒๕๖๐

อำเภอ	จำนวนร้าน (แห่ง)
เมืองนครปฐม	๖๑
กำแพงแสน	๖๑
ดอนตูม	๒๑
นครชัยศรี	๓๗
บางเลน	๑๐๐
พุทธมณฑล	๒๑
สามพราน	๖๐
รวม	๓๖๑

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม ปี ๒๕๖๐

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีพและสิ่งแวดล้อม (Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)”

ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์

จังหวัดนครปฐมมีกลุ่มผักอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) จำนวน ๑๒ กลุ่ม และกลุ่มข้าวอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) จำนวน ๑๖ กลุ่ม จำนวนกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ที่ผ่านการรับรอง ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

อำเภอ	กลุ่มผักอินทรีย์		จำนวนกลุ่มข้าวอินทรีย์
	จำนวนกลุ่ม	จำนวนสมาชิก	
กำแพงแสน	8	20	0
เมืองนครปฐม	1	2	0
ดอนตูม	1	3	0
สามพราน	2	-	-
พุทธมณฑล	0	-	5
นครชัยศรี	0	-	7
รวม	๑๒	๒๙	๑๖

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม ปี ๒๕๖๐

2. ข้อมูลผลการคัดกรองความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตรของจังหวัดนครปฐม

ตารางแสดงข้อมูลการคัดกรองความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตรของจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ.2562

อำเภอ	ผู้ได้รับการคัดกรองฯ (คน)	ทั้งหมด									
		ผลปกติ		ผลปลอดภัย		ผลมีความเสี่ยง		ผลไม่ปลอดภัย		ไม่ระบุรายละเอียด	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
เมืองนครปฐม	445	65	14.61	113	25.39	159	35.73	107	24.04	1	0.22
กำแพงแสน	120	7	5.83	13	10.83	69	57.5	31	25.83	0	0
นครชัยศรี	139	0	0	80	57.55	28	20.14	31	22.3	0	0
ดอนตูม	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0
บางเลน	18	10	55.56	3	16.67	5	27.78	0	0	0	0
สามพราน	12	5	41.67	0	0	0	0	1	8.33	6	50
พุทธมณฑล	2	0	0	0	0	0	0	1	50	1	50
รวม	737	88	11.94	209	28.36	261	35.41	171	23.202	8	1.09

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีพและสิ่งแวดล้อม

(Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)”

3.ข้อมูลอัตราป่วยที่มีสาเหตุของการป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร รหัส T60.0-T60.9

ตารางแสดงข้อมูลอัตราป่วยที่มีสาเหตุของการป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร รหัส T60.0-T60.9จังหวัด นครปฐม ปี พ.ศ.2562

อำเภอ	ประชากร เป้าหมาย	รวมพิษสารกำจัดศัตรูพืช		สารกำจัด แมลง		สารกำจัด วัชพืช		สารกำจัดศัตรูพืช อื่นๆ	
		ป่วย	อัตรา	ป่วย	อัตรา	ป่วย	อัตรา	ป่วย	อัตรา
เมือง นครปฐม	230,118	2	0.87	1	0.43	1	0.43	0	0
กำแพงแสน	109,127	6	5.5	4	3.67	1	0.92	1	0.92
นครชัยศรี	102,804	13	12.65	7	6.81	1	0.97	5	4.86
ดอนตูม	42,727	2	4.68	1	2.34	0	0	1	2.34
บางเลน	71,452	9	12.6	4	5.6	4	5.6	1	1.4
สามพราน	189,144	6	3.17	2	1.06	1	0.53	3	1.59
พุทธมณฑล	36,745	3	8.16	3	8.16	0	0	0	0
รวม	782,117	41	5.24	22	2.81	8	1.02	11	1.41

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

(Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีการรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจาก สารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60)”

**บทที่ 3 วิเคราะห์ความเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้าน
 เกษตรกรรม (Occupational and Environmental Health Profile : OEHP เกษตรกรรม) กับ
 ข้อมูลรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทางการเกษตร (รหัสโรค T60) ในระดับพื้นที่**

ตาราง แสดงความเชื่อมโยงจำนวนพื้นที่เพาะปลูกพืช ปริมาณการใช้สารเคมี ผลการคัดกรอง reactive paper ที่มี
 ผล เสี่ยงและไม่ปลอดภัย กับการเจ็บป่วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช (T60.0-60.9) จำแนกตามอำเภอ จังหวัดนครปฐม
 ปีงบประมาณ พ.ศ.2563

อำเภอ	พื้นที่การเกษตร (ไร่)	ผลการคัดกรอง reactive paper ที่มีผลเสี่ยงและไม่ปลอดภัย	การเจ็บป่วยด้วย รหัส T60.0-60.9
เมืองนครปฐม	10,178.00	266	0.87
กำแพงแสน	23,064.00	100	5.5
นครชัยศรี	31,203.00	59	12.65
ดอนตูม	16,878.00	0	4.68
บางเลน	142,953.00	5	12.6
สามพราน	5,727.00	1	3.17
พุทธมณฑล	11,842.00	1	8.16
รวม	241,845.00	432	5.24

จากผลการวิเคราะห์ตาราง พบว่า จังหวัดนครปฐม พบว่า อำเภอบางเลน มีจำนวนพื้นที่การเกษตรจำนวนมาก
 ที่สุด และพบว่ามีอัตราการเจ็บป่วยด้วยสารเคมีทางการเกษตร (รหัส T60) พบมากที่สุดในรอบลงมาจากอำเภอ
 นครชัยศรี ซึ่งเมื่อวิเคราะห์จาก ผลการคัดกรอง reactive paper ที่มีผลเสี่ยงและไม่ปลอดภัย ยังพบเพียง 5 ราย
 ซึ่งข้อมูลยังพบว่าไม่มีความสอดคล้องกัน

**บทที่ 4 อภิปรายผลการดำเนินงาน และเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและมาตรการที่สำคัญของ
 จังหวัด**

อภิปรายผลการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานของจังหวัดนครปฐม ในการเฝ้าระวังป้องกันโรคและภัยสุขภาพที่เกิดจากสารเคมีทาง
 การเกษตร โดยพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง เช่น การเตรียมข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม :

ตัวชี้วัดที่ 16 “ร้อยละของจังหวัดมีการจัดทำฐานข้อมูลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม
 (Occupational and Environmental Health Profile: OEHP) ด้านเกษตรกรรม และมีกรรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากสารเคมีทาง
 การเกษตร (รหัสโรค T60)”

Occupational and Environment Health Profile (OEHP) ด้านการเกษตร กระบวนการรวบรวมข้อมูลที่ต้องดำเนินการโดยขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง (นอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข) โดยสามารถรวบรวมข้อมูลพื้นฐานได้ ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ จำนวนประชากรเกษตรทั้งหมด ที่แยกออกเป็นประเภทการเพาะปลูก พื้นที่การเพาะปลูก ปริมาณสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร . ข้อมูลผลการคัดกรองความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร (ผลการคัดกรองความเสี่ยงด้วยกระดาษ Reactive paper) และ อัตราป่วยที่มีสาเหตุของการป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร รหัส T60.0-T60.9 โดยพบว่า ข้อมูลในแต่ละส่วนมีความเชื่อมโยงกัน แต่ยังคงขาดข้อมูลในบางประเด็นที่ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเด็นการเพิ่มข้อมูลด้านอื่นๆ ที่อาจจะมีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น เช่น ข้อมูลการสำรวจการใช้สารเคมีในครัวเรือน (อสม.ออนไลน์ ครั้งที่ 1 -2) ซึ่งจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆได้มากขึ้น และนำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. พิจารณาประสานข้อมูลในส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ เช่น ข้อมูล จำนวนพื้นที่เพาะปลูกพืชกับการเจ็บป่วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช (T60) จำแนกตามอำเภอ
2. พิจารณาการตรวจสอบคุณภาพการข้อมูลอัตราป่วยที่มีสาเหตุของการป่วยจากการสัมผัสสารเคมีทางการเกษตร รหัส T60.0-T60.9 ว่ามีการบันทึกตรงตามค่านิยามหรือไม่
3. พัฒนาข้อมูล และเชื่อมโยงข้อมูล เช่น ข้อมูลการสำรวจการใช้สารเคมีในครัวเรือน (อสม.ออนไลน์ ครั้งที่ 1 -2) และข้อมูลการเจ็บป่วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช (T60) จำแนกตามอำเภอ เพื่อประโยชน์ในการวางแผน/ออกมาตรการการยุติสารเคมีทางการเกษตรในระดับพื้นที่ต่อไป